

Generelle oplysninger - Portugal

INDHOLDSFORTEGNELSE

- 1 Hvordan udarbejdes en dødsbodisposition (testamente, fælles testamente, arveaftale)?
- 2 Skal dødsbodispositionen registreres, og i givet fald hvordan?
- 3 Er der indskrænkninger i friheden til at træffe dødsbodispositioner (f.eks. tvangsarv)?
- 4 Hvis der ikke findes en dødsbodisposition, hvem arver så, og hvor meget?
- 5 Hvilken myndighed er kompetent:
  - 5.1 i arvesager?
  - 5.2 til at modtage en erklæring om, hvorvidt de arveberettigede vedgår eller giver afkald på arven?
  - 5.3 til at modtage en erklæring om, hvorvidt de arveberettigede vedgår eller giver afkald på legatet?
  - 5.4 til at modtage en erklæring om, hvorvidt de arveberettigede vedgår eller giver afkald på tvangsarven?
- 6 En kort beskrivelse af proceduren ved dødsbobehandling i henhold til national lovgivning, herunder opløsning af boet og fordeling af aktiverne?(dette omfatter oplysninger om, hvorvidt proceduren ved dødsbobehandling indledes af retten eller en anden kompetent myndighed ex officio)
- 7 Hvordan og hvornår bliver en person arving eller legatar?
- 8 Hæfter arvingerne for afdødes gæld, og i givet fald på hvilke betingelser?
- 9 Hvilke dokumenter og/eller oplysninger kræves der sædvanligvis for at få registreret rettigheder over fast ejendom?
  - 9.1 Er det obligatorisk at udpege en bobestyrer eller obligatorisk efter anmodning? Hvis det er obligatorisk eller obligatorisk efter anmodning, hvilke foranstaltninger skal der så træffes?
  - 9.2 Hvem har beføjelse til at realisere dispositionen og/eller til at bestyre boet?
  - 9.3 Hvilke beføjelser har en bobestyrer?
- 10 Hvilke dokumenter udstedes der i henhold til national lovgivning typisk under dødsbobehandlingen eller ved dens afslutning for at dokumentere de arveberettigedes status og rettigheder? Har de særlig beviskraft?

Dette faktablad er udarbejdet i samarbejde med [Sammenslutningen af Notarer i Den Europæiske Union \(CNUE\)](#).

1 Hvordan udarbejdes en dødsbodisposition (testamente, fælles testamente, arveaftale)?

Dødsbodispositioner kan træffes på to måder: (i) ved at oprette et testamente; (ii) ved at udfærdige en arveaftale.

(i) Testamenter

Et testamente er et personligt dokument, der ikke kan oprettes af en repræsentant.

Et fælles testamente, dvs. et testamente, der oprettes af to eller flere personer i form af ét og samme dokument, og som enten har en tredjepart som begunstiget, eller som gensidigt begunstiger de personer, der opretter det, er ikke tilladt.

Et testamente er én og samme persons hensigtserklæring, som det ikke er nødvendigt at stille til eller kundgøre for en given person. Testator kan frit tilbagekalde det, og aktiverne overdrages først til arvinger og legatarer efter testators død.

Der findes standardtestamenter og særlige testamenter.

Standardtestamenterne omfatter notartestamenter og private testamenter.

Et notartestamente udarbejdes af en notar og opbevares i dennes register.

Et privat testamente oprettes og underskrives af testator eller en anden person efter testators ønske, men skal bekræftes af en notar. Det kan opbevares af testator, en tredjepart eller i notarens register. En person, der er i besiddelse af et privat testamente, skal fremlægge det senest tre dage efter, at han/hun får kendskab til testators død. Hvis dette ikke sker, hæfter han/hun for eventuelle tab eller skader, og hvis han/hun er arving, kan han/hun miste retten til at arve som følge af såkaldt bortfald af arveretten på grund af en handling.

Portugisisk lov fastlægger følgende typer særlige testamenter: militærtestamente, stestamente udfærdiget på et skib, testamente udfærdiget på et fly, testamente udfærdiget som følge af en katastrofe. Man kan kun oprette et af disse særlige testamenter, hvis der indtræffer visse særlige omstændigheder, der er fastlagt i loven. Et særligt testamente bliver ugyldigt to måneder, efter at de særlige omstændigheder, som forhindrede testator i at oprette et almindeligt testamente, ikke længere er aktuelle.

Portugisisk lovgivning indeholder også bestemmelser om en særlig type testamente, der kan oprettes af en portugisisk statsborger i udlandet i henhold til udenlandsk lov. Dette testamente får virkning i Portugal, hvis det oprettes eller godkendes formelt.

(ii) Arveaftaler

Det portugisiske retssystem accepterer arveaftaler i undtagelsestilfælde. Her indgås arve- eller gaveaftaler, der træder i kraft efter arveladers død, i forbindelse med ægteskab. For at være gyldige skal såvel arve- som gaveaftaler, der indgås i forbindelse med ægteskab, og som træder i kraft efter arveladers død, være omfattet af en ægtepagt.

Hovedreglen er imidlertid, at aftalebaseret arv ikke er tilladt. Aftaler om arv er derfor principielt ikke tilladt og er således ugyldige. Dødsgaver er heller ikke tilladt. De betragtes dog ikke som ugyldige, men som retsgyldige testamentariske dispositioner, der frit kan tilbagekaldes.

Der findes to typer arveaftaler, der anses som retsgyldige i undtagelsestilfælde: (a) hvis en ægtefælle eller en tredjepart udpeger den anden ægtefælle som arving eller legatar; (b) hvis en ægtefælle udpeger en tredjepart som arving eller legatar. Forskellen på arving og legatar forklares nedenfor i besvarelsen af spørgsmålet "Hvordan og hvornår bliver man arving eller legatar?"

Gyldige arveaftaler træder først i kraft efter arveladers død. Den aftale, der er omtalt i punkt (a) ovenfor, kan dog ikke tilbagekaldes ensidigt, når først den er godkendt, og mens arvelader er i live, kan han/hun ikke forringe den begunstigedes position med andre gavedispositioner. Den arveaftale, der er omtalt i punkt (b) ovenfor, kan frit tilbagekaldes, hvis tredjeparten ikke er omfattet af ægtepagten som accepterende part.

Ud over disse to typer arveaftaler accepterer loven også gyldigheden af dødsgaver i forbindelse med ægteskab. I forbindelse med ægteskab gives dødsgaverne af en ægtefælle til den anden ægtefælle, eller af en tredjepart til en af ægtefællerne. En døds gave i forbindelse med ægteskab er omfattet af reglerne for arveaftaler og skal fremgå af ægtepagten.

Bemærk:

Portugisisk lovgivning indeholder bestemmelser om to typer arv. Den ene er viljesbestemt (testamente eller aftale) og er omtalt i dette svar. Den anden kaldes legal arv (legitim eller obligatorisk) og vil blive omtalt i besvarelsen af spørgsmålet "Er der indskrænkninger i friheden til at træffe dødsbodispositioner (f.eks. tvangsarv)?" og spørgsmålet "Hvis der ikke findes en dødsbodisposition, hvem arver så, og hvor meget?"

Viljesbestemt arv er resultatet af en viljesakt fra arveladers side (testamenter og arveaftaler).

Den legale arv er fastsat i loven. Man taler om obligatorisk arv, når arven er direkte lovbestemt, og når arvebestemmelsen ikke kan tilsidesættes af arveladers ønsker. Man taler om såkaldt legitim arv, når arven er lovbestemt, men når arvebestemmelsen godt kan tilsidesættes af arveladers ønsker.

2 Skal dødsbodispositionen registreres, og i givet fald hvordan?

I princippet behøver dødsbodispositioner ikke at blive registreret.

Der er dog undtagelser, som er indarbejdet i forskellige bestemmelser. Dødsbodispositioner skal f.eks. registreres i følgende tilfælde: (i) ved en testamentarisk disposition med fortrinsret, der er faktisk gældende; (ii) ved oprettelse af en fortrinsret og ændringer heri; (iii) ved forpligtelse til at reducere omfanget af gaver, der skal inddrages; (iv) ved ægtepagter.

I de tilfælde, der er nævnt i punkt (i), (ii) og (iii) ovenfor, ligger ansvaret for registrering ved *Conservatórias do Registo Predial* [matrikelkontoret] hos sagsøger eller sagsøgte i det retlige forhold, hos personer, der har interesse i registreringen, eller hos personer, der skal sørge for registrering i henhold til loven (i nogle tilfælde varetages registreringen af retten, statsadvokaten eller justitssekretæren selv). Ved registreringen udfærdiges en beskrivelse af ejendommen, fakta og relevante bemærkninger noteres, og særlige omstændigheder noteres.

I det tilfælde, der er omtalt i punkt (iv), sker registreringen hos *Conservatórias do Registo Civil* [tinglysningkontoret] ved tinglysning af en erklæring fra parterne. Her kan personer, som er direkte involveret, eller hvis samtykke er påkrævet, for at dokumentet skal være fuldt gyldigt, også være part i registreringen.

Bemærk:

Fortrinsretten omfatter den overlevende enkes eller enkemands ret til underhold fra de midler, som den afdøde efterlader.

Man taler om inddragelse, når efterkommere i lige linje, der håber at arve, tilbageleverer aktiver eller værdigenstande, som de har fået som gave af en slægtning i lige opstigende linje, til boet.

3 Er der indskrænkninger i friheden til at træffe dødsbodispositioner (f.eks. tvangsarv)?

Ja, i henhold til portugisisk lov er tvangsarven en indskrænkning af friheden til at træffe dødsdispositioner. Tvangsarven er den andel af aktiverne, som arvelader ikke kan disponere over, fordi den i henhold til loven skal tilfalde tvangsarvingerne. Her er der tale om obligatorisk arv, dvs. en form for legal arv, der *ikke kan tilsidesættes af arveladers ønsker*.

Tvangsarvingerne er ægtefællen, efterkommere i lige linje og slægtninge i lige opstigende linje. Ægtefællen og efterkommere i lige linje udgør den første arveklasse. Hvis der ikke er nogen efterkommere i lige linje, er det ægtefællen og slægtninge i lige opstigende linje, der skal arve.

Reglerne vedrørende aktiver, som arvelader ikke kan disponere over (tvangsarven), er som følger:

- Tvangsarven til ægtefællen og børnene udgør to tredjedele af arven
- Hvis arvelader ikke har nogen slægtninge i lige linje, udgør tvangsarven til ægtefællen halvdelen af arven
- Såfremt arvelader ikke efterlader nogen ægtefælle, men efterlader børn, udgør tvangsarven halvdelen af arven, hvis der kun er tale om ét barn, og to tredjedele af arven, hvis der er tale om to børn eller flere
- Den tvangsarv, der tilfalder efterkommere i andet og efterfølgende slægtled, er den andel af arven, der ville være tilfaldet deres slægtning i lige opstigende linje
- Hvis der ikke er nogen efterkommere i lige linje, udgør den tvangsarv, der tilfalder ægtefællen og slægtninge i lige opstigende linje, to tredjedele af arven
- Hvis der ikke er nogen efterkommere i lige linje eller nogen efterlevende ægtefælle, udgør den tvangsarv, der tilfalder forældrene, halvdelen af arven. Hvis det er slægtninge i andet og efterfølgende opstigende slægtled, der skal arve, udgør den tvangsarv, der tilfalder dem, en tredjedel af arven.

Bemærk:

Ægtefællen indsættes ikke som arving, hvis ægteskabet på tidspunktet for arveladers død er opløst ved skilsmisse eller separation i henhold til separationsbevilling eller separationsdom. Hvis der er tale om en verserende skilsmisse- eller separationssag på tidspunktet for arveladers død, må man afvente resultatet af sagsbehandlingen, før aktiverne kan fordeles. Hvis skilsmissen eller separationen herefter bekræftes ved dom, indsættes ægtefællen ikke som arving.

4 Hvis der ikke findes en dødsbodisposition, hvem arver så, og hvor meget?

Hvis den afdøde hverken helt eller delvist har truffet en retsgyldig disposition vedrørende de aktiver, han/hun efterlader, tilfalder disse tvangsarvingerne. Her er der tale om såkaldt legitim arv, dvs. en form for legal arv, der godt kan *tilsidesættes af arveladers ønsker*.

Tvangsarvingerne er ægtefællen, slægtningene og staten efter følgende rangorden: a) ægtefælle og efterkommere i lige linje, b) ægtefælle og slægtninge i lige opstigende linje, c) søskende og disses efterkommere i lige linje, d) andre slægtninge i sidelinje til og med fjerde slægtled, e) staten.

5 Hvilken myndighed er kompetent:

Kompetencen i arvesager afhænger af, om der er tale om betinget vedgåelse af arven, ubetinget vedgåelse af arven eller afkald på arven.

Notarer er kompetente i arvesager, hvor der er tale om betinget vedgåelse af arven og arveafkald. Notarer og justitssekretærer er kompetente i arvesager, hvor arvingerne vedgår arven ubetinget. De har kompetence til at bekræfte arvingernes status og foretage den pågældende bodeling. Ved at bekræfte et privat dokument kan advokater foretage bodeling, men de har ikke kompetence til at bekræfte arvingers arvestatus.

Notarer og justitssekretærer har kompetence til at bekræfte arvingers arvestatus ved at bekræfte identiteten på de personer, der er indsat som arvinger. I nogle tilfælde kan det være nødvendigt at anvende en ægtepagt, der vedrører boet, eller et testamente.

5.1 i arvesager?

Civilretlige notarer i de kommuner, hvor bobehandlingen åbnes, har siden 2. september 2013 haft kompetence til at forestå skiftesager, hvor der er tale om betinget vedgåelse af arven eller arveafkald. Til sidst forelægges skiftesagen for retten, så dommeren kan stadfæste bodelingsafgørelsen.

Bobehandlingen åbnes i den kommune, hvor afdøde sidst havde bopæl.

Hvis adressen ligger uden for Portugal, men der stadig er aktiver i Portugal, er det den civilretlige notar i den kommune, hvor den faste ejendom eller størstedelen af den befinder sig, der er kompetent. Hvis der ikke er nogen fast ejendom, er det den civilretlige notar i den kommune, hvor størstedelen af løsøret befinder sig, der er kompetent.

Hvis den afdødes seneste bopæl ligger uden for Portugal, og han/hun ikke efterlader nogen aktiver i Portugal, er det den civilretlige notar ved hjemtinget for den part, som igangsætter proceduren, der er kompetent.

Det er ikke nødvendigt at gennemføre en skiftesag, hvis arvingerne vedgår arven ubetinget. I dette tilfælde vil arvinger og legatarer opgøre boet og fordele aktiverne efter fælles aftale, uden at der skal føres en sag med inddragelse af en notar eller en domstol.

Når et bo er erklæret herreløst og tilfalder staten, skal den særlige procedure til afvikling af boet til fordel for staten ske ved en domstol.

Hvis arvingerne vedgår arv og gæld, ligger kompetencen hos civilretlige notarer, tinglysningskontorer og matrikelkontorer, uden at der er tale om stedlig kompetence. De interesserede parter kan således få udfærdiget dokumenterne ved en instans efter eget valg, uden at der er nogen stedlige begrænsninger.

Tilsvarende, jf. ovenfor, kan der ske bodeling hos en advokat i landet, forudsat at det sker i henhold til de betingelser, der er fastsat (af et tinglysningskontor eller en notar).

5.2 til at modtage en erklæring om, hvorvidt de arveberettigede vedgår eller giver afkald på arven?

5.3 til at modtage en erklæring om, hvorvidt de arveberettigede vedgår eller giver afkald på legatet?

5.4 til at modtage en erklæring om, hvorvidt de arveberettigede vedgår eller giver afkald på tvangsarven?

Hvad angår den myndighed, der er kompetent til at modtage en erklæring om vedgåelse af eller afkald på arven, skelnes der ikke nævneværdigt mellem gave og arv eller mellem legal og viljesbestemt arv. Svaret på disse tre spørgsmål er derfor det samme.

Hvis arvingerne har givet tilsagn om betinget vedgåelse af arven, skal erklæringen om betinget vedgåelse afgives i forbindelse med den skiftesag, der behandles på det kompetente notarkontor. Her er notaren den instans, der modtager erklæringen om betinget vedgåelse af arven.

Ved betinget vedgåelse af arven anmoder man om at få boet opgjort eller indtræder selv i boopgørelsen.

Hvis arvingerne vedgår arven ubetinget, kan boet deles, uden at det er nødvendigt at gennemføre en skiftesag.

Reglerne for vedgåelse af arv gælder også vedgåelse af gaver. Forskellen på arv og gaver beskrives i svaret på næste spørgsmål.

Hvis der åbnes en skiftesag, skal arveafkaldet registreres og indgå i sagsakterne. Her er notaren den instans, der har kompetence til at modtage erklæringen om arveafkald.

Arveafkaldet skal registreres på en af følgende måder: Ved udfærdigelse af et offentligt dokument eller et privat bekræftet dokument, hvis der foreligger aktiver, som efter loven skal registreres i et sådant dokument. I andre tilfælde skal der udfærdiges et privat dokument.

Vedgåelse af eller afkald på arv eller gaver er en ensidig retlig disposition, der ikke kan afvises, idet begge dele sker ved, at arvingen afgiver en erklæring, som ikke skal stiles til eller kundgøres for en bestemt person.

Hvis boet er midlertidigt herreløst, kan de interesserede parter eller statsadvokaten bede retten om at anmode arvingerne om at vedgå eller give afkald på arven. I dette tilfælde er det retten, der modtager erklæringen om vedgåelse af eller afkald på arven. Boet anses for at være midlertidigt herreløst i den periode, hvor arvingerne endnu ikke har vedgået eller givet afkald på arven, og hvor det endnu ikke er endeligt erklæret herreløst og derfor tilfalder staten.

6 En kort beskrivelse af proceduren ved dødsbobehandling i henhold til national lovgivning, herunder opløsning af boet og fordeling af aktiverne?(dette omfatter oplysninger om, hvorvidt proceduren ved dødsbobehandling indledes af retten eller en anden kompetent myndighed ex officio)

Proceduren afhænger af, om der er tale om arveafkald/betinget vedgåelse af arven eller ubetinget vedgåelse af arven.

ARVEAFKALD OG BETINGET VEDGÅELSE AF ARVEN

Formålet med en skiftesag er 1) at skifte boet, så der ikke længere foreligger fælles ejerskab, 2) at lave en fortegnelse over boets aktiver, hvis det ikke er nødvendigt at skifte dem, og 3) at afvikle boet om nødvendigt.

En skiftesag behandles på et civilretligt notarkontor under notarens ansvar. Rettens indblanding er i princippet begrænset til sagsbehandlingens sidste fase, hvor den civilretlige dommer, der har den stedlige kompetence, stadfæster bodelingen. Retten kan dog også deltage i den første fase af sagsbehandlingen for at udpege en boansvarlig, hvis de personer, som i henhold til loven kan betragtes som boansvarlige, har sagt nej tak eller er blevet fjernet fra posten.

Advokatbistand er kun påkrævet, hvis der opstår juridiske spørgsmål, der skal drøftes, eller hvis sagen ankes.

En skiftesag omfatter følgende trin: (i) indledende begæring og den boansvarliges erklæring, (ii) forkyndelse af dokumenter, (iii) indsigelser, (iv) den boansvarliges svar, (v) gæld, (vi) forberedende møde, (vii) møde mellem de interesserede parter, (viii) fastsættelse af den disponible andel, (ix) bodeling og (x) ændring og ophævelse af bodelingen.

Ovenstående proceduretrin beskrives nærmere nedenfor.

(i) Indledende begæring og den boansvarliges erklæring

En skiftesag indledes ikke på rettens eget initiativ. Hvis arven omfatter mindreårige eller inhabile personer eller personer med ukendt opholdssted, kan en part, der har direkte interesse i bodelingen – eller dennes forældre eller værge – anmode om en skiftesagsbehandling.

Den person, der anmoder om en skiftesagsbehandling, skal fremsende arveladers dødsattest og angive, hvem der er boansvarlig.

Notaren udpeger den boansvarlige og indkalder denne til at afgive erklæring med fremlæggelse af testamente, arveaftaler, ægtepagt og eventuelle gaveaftaler, anfører arvingerne og/eller legatarerne, fremlægger fortegnelsen over aktiverne og disses værdi sammen med de fornødne dokumenter til godtgørelse af aktivernes juridiske status og udfærdiger en separat fortegnelse over boets gæld.

(ii) Forkyndelse af dokumenter

Notaren underretter de parter, der har direkte interesse i bodelingen, samt boets kreditorer. Hvis der er tvangsarvinger til boet, underrettes gavemodtagerne også.

(iii) Indsigelse

Parter, der har direkte interesse i bodelingen, kan gøre indsigelse eller fremsætte krav.

(iv) Den boansvarliges svar

Spørgsmålene fra forrige trin afklares, når den boansvarliges svar er blevet behandlet. De øvrige interesserede parter kan også blive hørt, med eventuel fremlæggelse af fornøden dokumentation. Hvis spørgsmålene er så komplekse, at det forsinker behandlingen af kravene i en skiftesag, henviser notaren de interesserede parter til en egentlig retssag.

(v) Gæld

Proceduren i (iii) og (iv) finder anvendelse, hvis et krav i boet afvises af den formodede skyldner.

(vi) Forberedende møde

Når spørgsmål, der kan have indvirkning på bodelingen, er blevet afklaret, fastsætter notaren datoen for det forberedende møde. På dette møde beslutter de interesserede parter, hvordan andelene skal sammensættes, idet der skal være et flertal på to tredjedele, for at en beslutning kan vedtages. De interesserede parter beslutter også, om de finansielle forpligtelser kan godkendes, og hvordan gavemodtagere og kreditorer i boet skal fyldestgøres. Boopgørelsen kan afsluttes på det forberedende møde, hvis alle parter er enige.

(vii) Møde mellem de interesserede parter

Hvis boopgørelsen skal fortsætte, fastsættes en dato for et møde mellem de interesserede parter, der skal finde sted inden for 20 dage efter det forberedende møde. Formålet med mødet er at fordele aktiverne ved hjælp af forseglede bud eller gennem forhandling.

(viii) Fastsættelse af den disponible andel

Hvis der er tvangsarvinger eller legatarer i boet, kan man ansøge om at få aktiver, der er givet som gave, eller som er testamenteret, værdiansat og solgt på auktion eller om at få andre aktiver i boet værdiansat for at afgøre, om de overstiger den disponible andel.

Hvis gavernes værdi overstiger den disponible andel, skal deres omfang reduceres.

Gavernes værdi overstiger den disponible andel, hvis den har betydning for tvangsarvingernes tvangsarv.

(ix) Bodeling

Efter at have rådført sig med advokaterne laver notaren en oversigt, hvoraf det fremgår, hvordan aktiverne skal fordeles, før han /hun udfærdiger et bodelingsdokument. Herefter er bodelingen gennemført. Notaren udfærdiger en opgørelse, hvis der genereres et overskud fra de aktiver, der sælges på auktion, eller fra gaverne, hvis disse overstiger den disponible andel. Hvis dette er tilfældet, opfordres de interesserede parter til at fremsætte krav om indfrielse af de udestående, der er affødt af for store gaver, eller til at anmode om at få den pågældende andel opgjort i et kontantbeløb, eller, hvis den disponible del er overskredet, til at anmode om at få gavernes omfang reduceret. De interesserede parter kan fremsætte krav med henvisning til boopgørelsen. Notaren styrer kravene og sørger for, at der bliver trukket lod, hvis det er nødvendigt.

Til sidst henvises sagen til domstolen i den retskreds, hvor det pågældende notarkontor befinder sig. Den kompetente civilretlige dommer afsiger en dom, der stadfæster bodelingen på baggrund af boopgørelsen og lodtrækningen, og sagsomkostningerne tilkendes de pågældende interesserede parter.

Den dom, der stadfæster bodelingen, kan ankes.

(x) Ændring og ophævelse af bodelingen

Selv efter at den dom, der stadfæster bodelingen, har fået retskraft, kan bodelingen ændres eller ophæves, hvis visse krav er opfyldt. Den kan f.eks. ændres, hvis alle de interesserede parter er enige herom, eller den kan ophæves, hvis en arving er blevet forbigået.

VEDGÅELSE AF ARVEN

En interesseret part kan klare formaliteterne hos en notar eller en justitssekretær gennem et én-instans-system, der behandler alle arverelaterede spørgsmål helt fra godkendelsen af arvestatus og frem til den endelige registrering af aktiverne efter bodelingen.

Godkendelsen af arvestatus og bodelingen kan således ske ved en af ovennævnte instanser.

Når de interesserede parter har fået bekræftet deres arvestatus på et notar- eller dommerkantor, kan de dele boets aktiver ved oprettelse af et privat dokument, der skal bekræftes af en advokat.

7 Hvordan og hvornår bliver en person arving eller legatar?

Arvinger arver hele eller dele af boet efter en afdød. De aktiver, de skal arve, er således ikke fastlagt på forhånd.

Derimod arver legatarer specifikke aktiver eller værdigenstande.

Ved legal arv er arveberettigelsen fastsat ved lov. Ved testamentarisk arv er arveberettigelsen fastsat i en hensigtserklæring fra arvelader. Man kan have status som arving eller legatar ved enten legal arv eller testamentarisk arv.

8 Hæfter arvingerne for afdødes gæld, og i givet fald på hvilke betingelser?

Ved betinget vedgåelse af arven hæftes der kun for afdødes gæld og andre udgifter i boet op til værdien af de aktiver, der er omfattet af boopgørelsen, medmindre kreditorerne eller legatarerne kan godtgøre, at der findes andre aktiver. Hvis der foreligger en boopgørelse, ligger bevisbyrden for at godtgøre eksistensen af sådanne aktiver hos kreditorerne eller legatarerne.

Ved ubetinget vedgåelse af arven overstiger gældshæftelsen og hæftelsen for andre udgifter i boet på samme måde ikke værdien af de arvede aktiver, men her påhviler det arvingerne eller legatarerne at godtgøre, at boet ikke omfatter aktiver af tilstrækkelig værdi til at betale gælden eller honorere de testamentariske gaver. Bevisbyrden for at godtgøre, at boet ikke omfatter sådanne aktiver, ligger således hos arvingerne og legatarerne.

Følgende udgifter skal afholdes af boet: Udgifter til arveladers begravelse og dermed forbundne udgifter, udgifter til testamentsindsat bobestyrer, forvaltning og afvikling af boet, betaling af afdødes gæld samt honorering af de testamentariske gaver.

Fællesarvinger til aktiver i boet hæfter i fællesskab for ovennævnte udgifter. Når boet er delt, hæfter den enkelte arving kun for et forholdsmæssigt beløb baseret på den arvede andel.

9 Hvilke dokumenter og/eller oplysninger kræves der sædvanligvis for at få registreret rettigheder over fast ejendom?

I følgende svar beskrives i detaljer, hvilke dokumenter og oplysninger der skal foreligge ved registrering af fast ejendom, hvilke gebyrer der skal betales, og hvordan ansøgningen om registrering kan indgives (personligt, pr. post eller online).

Dokumenter og oplysninger

Ansøgninger om registrering af fast ejendom skal omfatte navn og adresse på ansøgeren, den eller de ejendomme, det drejer sig om, øvrige relevante oplysninger samt en liste over støttedokumenterne.

Der kan kun ske registrering af oplysninger, der understøttes af lovligt oprettede dokumenter.

Dokumenter, der er udfærdiget på et fremmedsprog, kan kun accepteres, hvis de er oversat i overensstemmelse med portugisisk lov, medmindre der er tale om engelsk, fransk eller spansk, og den kompetente embedsmand behersker det pågældende sprog.

Når gennemførligheden af en ansøgning om registrering skal vurderes på grundlag af udenlandsk lovgivning, skal den interesserede part godtgøre indholdet ved hjælp af relevant dokumentation.

Hvis en ansøgning om registrering vedrører en bygning, der ikke er beskrevet, skal der vedlægges en supplerende erklæring med angivelse af navn, status og adresse på ejerne umiddelbart forud for overdragelsen samt det tidligere matrikelnummer, medmindre ansøgeren angiver i erklæringen, hvorfor disse oplysninger ikke kendes.

Hvis registreringen vedrører en andel i en fælles ejendom, der ikke er beskrevet, skal navn, status og adresse på alle medejerne også angives.

Gebyrer

Betalingen af gebyret skal ske ved indgivelsen/indsendelsen af ansøgningen. Gebyret svarer til det sandsynlige samlede beløb, der skal betales. Hvis gebyret ikke betales ved indgivelsen/indsendelsen af ansøgningen, kan ansøgningen blive afvist.

Hvis gebyret ikke er blevet betalt, og ansøgningen ikke er blevet afvist, underretter registreringskontoret den interesserede part om den frist, inden for hvilken der skal ske betaling, hvis ansøgningen ikke skal afvises.

Samme procedure finder anvendelse, hvis det oprindeligt indbetalte beløb ikke er tilstrækkeligt, og hvis der ikke sker fuld betaling.

Ansøgning om registrering ved personlig henvendelse, pr. post eller online

Ansøgninger om registrering af fast ejendom kan indgives personligt, pr. post eller online.

Ansøgning om registrering ved personlig henvendelse eller pr. post skal ske skriftligt på godkendte formularer, jf. afgørelse truffet af ledelsen i *Instituto dos Registos e do Notariado, I.P.* [Instituttet for registrering og notarsager]. Dokumenter, som underbygger de oplysninger, der skal registreres, samt eventuelle supplerende erklæringer, jf. overfor, skal ledsage formularerne.

Ovennævnte formularer behøver ikke at blive brugt ved skriftlig ansøgning om registrering, som indgives af offentlige myndigheder, der agerer som sagsøgere eller sagsøgte i sager med inddragelse af domstolene, statsadvokaten, kuratorer eller fogeden, uanset om ansøgningen indgives ved personlig henvendelse eller pr. post.

Ansøgninger om registrering indsendt af domstolene, statsadvokaten, kuratorer eller fogeden, der gennemfører fogedforretninger og lignende tvangsfuldbyrdsforanstaltninger, skal fortrinsvis indsendes elektronisk og ledsages af de fornødne dokumenter og de skyldige gebyrbeløb.

Ansøgninger om registrering af ejendomsforhold kan indsendes online på <http://www.predialonline.mj.pt/>. De eneste procedurer, der ikke kan registreres online, er procedurer, som gennemføres for at godtgøre, berigtige eller anfægte afgørelser, der er truffet af en justitssekretær.

Et digitalt certifikat er påkrævet ved online-ansøgning om registrering af skøder. Portugisiske statsborgere, der har aktiveret deres digitale certifikat, samt advokater og notarer har allerede digitale certifikater.

Direktører og chefer for kommercielle virksomheder eller civilretlige virksomheder med kommercielt sigte kan bekræfte, at de vedhæftede elektroniske dokumenter stemmer overens med originalerne, når de indsender ansøgninger om registrering online, hvor de pågældende virksomheder er interesserede parter.

Bemærk:

Det er kun personer og/eller enheder, som loven betragter som legitime, der kan indsende ansøgninger om registrering af fast ejendom. Disse personer og enheder er beskrevet ovenfor i svaret på spørgsmålet "Skal dødsbodspositionen registreres, og i givet fald hvordan?" i afsnittet om de dokumenter, der skal indsendes til matrikelkontoret.

9.1 Er det obligatorisk at udpege en bobestyrer eller obligatorisk efter anmodning? Hvis det er obligatorisk eller obligatorisk efter anmodning, hvilke foranstaltninger skal der så træffes?

Det er obligatorisk at udpege en bobestyrer, hvis der anmodes om skiftebehandling. Her er det obligatorisk at udpege en boansvarlig, der skal forvalte boet. Den person, der anmoder om en skiftebehandling, specificerer, hvem der skal varetage hvervet som boansvarlig i henhold til loven. Dette gøres på den formular, der anvendes til anmodningen om skiftebehandling.

Så længe et bo er midlertidigt herreløst, kan det ske, at der ikke er nogen, der har lovhjemmel til at forvalte det. I så fald kan en af arvingerne tage initiativ til at forvalte boet, selv om arvingerne endnu ikke har givet tilsagn om (ubetinget eller betinget) vedgåelse af arven eller arveafkald. Hvis der er risiko for tab eller forringelse af aktiverne i det midlertidigt herreløse bo, udpeger retten en kurator. Dette sker på anmodning fra statsadvokaten eller en af de interesserede parter. Et midlertidigt herreløst bo er allerede blevet defineret i svaret på spørgsmålet "Hvilken myndighed er kompetent: (...) til at modtage en erklæring om, hvorvidt de arveberettigede vedgår eller giver afkald på arven?"

9.2 Hvem har beføjelse til at realisere dispositionen og/eller til at bestyre boet?

Boansvarlig

Den boansvarlige har principielt ansvaret for at forvalte boet, indtil det er opgjort og delt.

I henhold til loven tildeles rollen som boansvarlig en af arvingerne efter følgende rangorden:

- a) den efterlevende ægtefælle (som ikke må være fysisk eller ejendomsretligt separeret fra afdøde), hvis han/hun er arving eller har en ægteskabelig andel af ægteparrets aktiver
- b) den testamentsindsatte bobestyrer, medmindre arvelader har angivet andet
- c) slægtinge, der er legale arvinger
- d) testamentariske legatarer.

Hvis hele boet deles mellem legatarer, er det i mangel af arvinger den mest begunstigede legatar, der tildeles rollen som boansvarlig. Alt andet lige vil det fortrinsvis være den ældste.

I særlige tilfælde vil administrationen af alle eller dele af aktiverne i boet blive forvaltet af den testamentsindsatte bobestyrer eller formueforvalteren, jf. nedenfor.

Testamentsindsat bobestyrer

Hvis der er oprettet testamente, kan testator udpege en eller flere personer, der skal sikre, at testamentet føres ud i livet, eller som skal fuldbyrde det helt eller delvist. Her er der tale om en testamentsindsat bobestyrer. En testamentsudpeget person bliver således bobestyrer.

Formueforvalter

Indsætning af en formueforvalter er en disposition, hvor arvelader betror en udpeget arving det hverv at opbevare arven, så den kan hjemfalde til en anden arving efter den udpegede arvings død. Den arving, der tildeles dette hverv, kaldes en formueforvalter. Den arving, der begunstiges herved, kaldes formueforvalterens arvtager. Formueforvalteren har brugs- og nydelsesret til og administrerer de aktiver, der er under formueforvaltning.

9.3 Hvilke beføjelser har en bobestyrer?

Den boansvarliges beføjelser

Den boansvarlige forvalter afdødes aktiver, og hvis der var fælleseje i ægteskabet, tillige parrets fælles aktiver.

Den boansvarlige kan anmode arvinger eller tredjeparter om at udlevere aktiver i deres besiddelse, som han/hun skal forvalte. Den boansvarlige kan få foretaget fagedforretninger hos en arving eller en tredjepart og inddrive boets tilgodehavender, hvis disse skønnes at være vanskelige at inddrive på et senere tidspunkt, eller hvis der sker spontan betaling heraf.

Den boansvarlige skal sælge udbyttet og andre forgængelige aktiver og kan bruge provenuet til afholdelse af begravelsesomkostningerne og dermed forbundne udgifter og administrationsgebyrer.

Den boansvarlige kan også om nødvendigt sælge ikke-forgængelige aktiver til afholdelse af begravelsesomkostningerne og dermed forbundne udgifter og administrationsgebyrer.

Bortset fra tilfældene ovenfor kan rettighederne i boet kun udøves af eller over for alle arvingerne i fællesskab.

Den testamentsindsatte bobestyrers beføjelser

Hvis der er tale om en testamentsindsat bobestyrer, har han/hun de beføjelser, som testator har bestemt.

Hvis testator ikke har specificeret den testamentsindsatte bobestyrers beføjelser, er det dennes ansvar at sørge for begravelsen og relaterede arrangementer samt betale de dermed forbundne omkostninger, kontrollere realiseringen af dødsboduspositionerne og om nødvendigt godtgøre disses gyldighed over for retten samt udfylde rollen som boansvarlig.

Testator kan betro den testamentsindsatte bobestyrer det hverv at honorere testamentariske gaver og anden gæld i boet, hvis han/hun også fungerer som boansvarlig. Her er en opgørelse ikke obligatorisk. I den forbindelse kan testator give den testamentsindsatte bobestyrer beføjelse til at sælge alle aktiver i boet (løsøre og/eller fast ejendom) eller kun de aktiver, der er nærmere angivet i testamentet.

Formueforvalterens beføjelser

Formueforvalteren ikke alene administrerer de aktiver, der er under formueforvaltning, men har også brugs- og nydelsesretten til dem. Bestemmelserne vedrørende brugs- og nydelsesretten til sådanne aktiver er gældende, medmindre de er uforenelige med formueforvaltningen. Formueforvalteren skal have rettens tilladelse til afhændelse og/eller behæftelse af de aktiver, der er under formueforvaltning.

Arvinger og kurator i et midlertidigt herreløst bo

Så længe et bo er midlertidigt herreløst, udgør det en fond, der betragtes som en juridisk person. Boet kan derfor anlægge en retssag, ligesom en retssag kan blive anlagt mod boet. Hvis der i dette tilfælde ikke er nogen, der forvalter boet, kan en af nedenstående løsninger finde anvendelse.

Inden en arving vedgår eller giver afkald på arven, kan han/hun træffe administrative hasteforanstillinger, så længe boet er midlertidigt herreløst. Hvis der er flere arvinger, og der gøres indsigelse, er det flertallets ønske, som imødekommes.

Retten kan også udpege en kurator for et bo, der er midlertidigt herreløst. Det er kuratorens opgave at anlægge de nødvendige retssager og træffe hasteforanstillinger, der ikke kan udskydes uden at bringe boets interesser i fare. Det er også hans/hendes opgave at repræsentere boet i eventuelle retssager mod boet. Kuratoren skal have rettens forudgående tilladelse, inden han/hun afhænder eller behæfter fast ejendom, værdifulde løsøregoder, værdigenstande, kommercielle virksomheder og andre aktiver, hvor afhændelsen eller behæftelsen ikke sker ved en retshandling. Rettens tilladelse gives kun, hvis foranstaltningen træffes for at undgå forringelse eller tab af boets aktiver, betale boets gæld eller afholde udgifterne til nødvendige eller relevante forbedringer, eller hvis der opstår et andet akut behov.

Når boet ikke længere er midlertidigt herreløst, fordi arven er blevet vedgået, men boet stadig er uskiftet, har en arving lovhjemmel til at ansøge om domstolens anerkendelse af sin status som arveberettiget og om tilbagelevering af alle eller dele af boets aktiver fra personer, der er i besiddelse heraf i deres egenskab af arvinger, ved anden adkomst eller uden adkomst. Dette kaldes en begæring om udlevering af boet. Dette retsskridt kan tages af én arving alene uden de andre arvingers deltagelse, men

retsskridtet har ikke forrang i forhold til den boansvarliges ret til at begære udlevering af de aktiver, som han/hun skal forvalte, jf. ovenfor.

10 Hvilke dokumenter udstedes der i henhold til national lovgivning typisk under dødsbobehandlingen eller ved dens afslutning for at dokumentere de arveberettigedes status og rettigheder? Har de særlig beviskraft?

Dokumenter, der bekræfter arvingers og legatarers status

1. Domme
2. Notarbekræftede dokumenter
3. Dokument udstedt af et registreringskontor efter forenkledede procedurer til bekræftelse af arvingers arvestatus.

Disse dokumenter bekræfter arvingers og/eller legatarers arvestatus efter afdøde.

Domme, notarbekræftede dokumenter og dokumenter udstedt ved forenkledede procedurer er officielt bekræftede dokumenter med fuld beviskraft, der dokumenterer arvingers arvestatus.

Arvingers og legatarers arvestatus registreres på tinglysningskontoret ved hjælp af en påtegning på afdødes dødsattest.

Dokumenter, der bekræfter bodelingen

Ved arveafkald og betinget vedgåelse af arven:

1. En dom afsagt af en kompetent domstol, der stadfæster bodelingen efter skiftebehandling hos en kompetent notar. Dommen fastsætter, hvordan andelene fordeles (f.eks. hvilke aktiver der går i arv til den enkelte arving eller legatar). Der er tale om et officielt bekræftet dokument med fuld beviskraft.

Ved ubetinget vedgåelse af arven:

1. Et privat bekræftet dokument, der oprettes hos en advokat, og hvoraf det fremgår, hvordan andelene skal fordeles. Her er der ikke tale om et officielt bekræftet dokument, men om et privat bekræftet dokument, der i dette tilfælde har fuld beviskraft.
2. Et dokument, der bekræfter bodelingen ved en forenklet procedure hos en justitssekretær. Der er tale om et officielt bekræftet dokument med fuld beviskraft.
3. Et bodelingsdokument, der er udfærdiget og bekræftet af en notar. Der er tale om et officielt bekræftet dokument med fuld beviskraft.

Alle ovenstående dokumenter, der bekræfter bodelingen, kan danne grundlag for registrering af en arving eller legatars adkomst til boets aktiver, uanset om de har fuld beviskraft eller ej.

Afsluttende bemærkning

Oplysningerne i dette faktablad er af generel karakter, de er ikke-udtømmende, og de binder ikke kontaktpunktet, det europæiske retlige netværk på det civil- og handelsretlige område, domstolene eller andre modtagere. Det er stadig nødvendigt at konsultere den gældende lovgivning.

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 05/07/2018